

Танцуйте! Вы станете доверять себе, почувствуете жажду жизни - ведь если можно красиво двигаться, значит, можно красиво жить!

Литература

1. Зись А. Виды искусства. – М.:Знание, 1979.- с. 67-71.
2. Келдыш Ю.В. Музыкальная энциклопедия. –М.: Советская энциклопедия, 1981. – с.423-424.
3. Косачева Р. О музыке зарубежного балета. Опыт исследования. –М.: Музыка, 1984. – 304 стр.
4. Пасюковская В. Волшебный мир танца. – М.: Просвещение, 1985. - 224 стр.

ЦИТ: ua117-048

DOI: 10.21893/2415-7538.2016-05-1-048

УДК 37.037

Ворок С. С., Гаврилова Л. О.

СУЧАСНІ АСПЕКТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У НАПРЯМКУ ПІДГОТОВКИ «ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ»

*Військова академія,
Одеса, Фонтанська дорога, 10, 65009*

Vorok S. S., Gavrilova L. O.

MODERN ASPECTS OF EDUCATIONAL FUTURE SPECIALISTS IN THE AREAS OF TRAINING "PHYSICAL EDUCATION"

*Military Academy
Odessa, Fontanska Road, 10, 65009*

Анотація. У статті розглядаються актуальні проблеми освітньої діяльності військових фахівців з фізичного виховання курсантів. З урахуванням основних етапів освітнього процесу сформульовані основні проблеми сучасної освіти в галузі фізичного виховання. Показано переваги кредитно-модульної системи вищої освіти, яка стимулює систематичність, активну і рівномірну роботу курсанта на протязі навчального часу. Вказані різні методи модульного навчання, особливо підкреслена роль технічних засобів навчання, використання яких в освітньому процесі значно підвищує засвоюваність курсантами отриманої інформації. Відзначено, що в кредитно-модульній системі дуже важлива самостійна робота курсантів, яка вимагає не тільки постійної уваги, але й суворого контролю і оцінки результатів. Розкрито роль і функції контролю освіти як способу перевірки знань, навчання курсантів і здійснення зворотного зв'язку «курсант - викладач». Відповідно до вимог часу освітній процес повинен бути насичений цілеспрямованою систематичною самостійною роботою курсантів з електронними базами даних, що значно підвищує його ефективність.

Ключові слова: освіта, навчальний процес, курсанти, фізичне виховання, кредитно-модульна система.

Abstract. In the article actual problems of educational activity of military

experts in physical education of cadets are considered. According the main stages of the educational process, the main problems of modern education in the field of physical education are formulated. The advantages of the credit-module system of higher education are shown, which stimulates systematic, active and uniform work of the cadet during educational process. Various methods of modular training are indicated, the role of technical teaching aids is emphasized, the use of which in the educational process greatly enhances the cadets' assimilation of the information received. It is noted that the credit-module system is very important independent work of cadets, which requires not only constant attention, but also strict monitoring and evaluation of results. The role and functions of education control as a way of testing knowledge, training cadets and providing feedback "cadet - teacher" are disclosed. In accordance with the requirements of the time, the modern educational process must be saturated with purposeful systematic independent work of cadets with electronic databases, which significantly increases its effectiveness.

Key words: education, educational process, students, physical education, credit-modular system.

Вступ. На початку нового тисячоліття в Україні створюється нова система вищої освіти, яка орієнтована на входження у світовий освітній простір. Цей процес супроводжується суттєвими змінами у педагогічній теорії та практиці навчально-виховного процесу вищих навчальних закладів.

Вивчення і вдосконалення навчальної діяльності курсантів, актуалізація змісту освіти та впровадження нових технологій навчання є найважливішими напрямками поліпшення сучасного навчального процесу.

Сам процес навчання у вищому навчальному закладі передбачає включення курсантів у систему соціальних суспільних відносин і засвоєння соціальних цінностей [1].

Внутрішнім стрижнем освітнього процесу можна вважати мету навчального процесу, яка закладена вже в самому змісті навчання. Цілі освіти реалізуються у викладанні та у навчанні – цих двох найважливіших складових цілісної соціальної діяльності навчання. Через це ступінь усвідомлення суспільно вагомих цілей навчання викладачами і учнями багато в чому визначається ефективністю їхньої спільної освітньої діяльності.

Проблемам підготовки фахівців у галузі фізичного виховання присвячено ряд наукових досліджень. Серед них – створення ступеневої системи підготовки фахівців з фізичного виховання і спорту, теоретико-методичні основи підготовки вчителів з фізичної культури, медико-біологічної підготовки фахівців, а також ряд інших досліджень.

На сьогоднішній день вивченню проблеми власне навчальної діяльності військових фахівців з фізичного виховання дослідниками приділено недостатньо уваги. Власне цим і зумовлено вибір теми нашого наукового дослідження.

Мета дослідження – сприяти вдосконаленню навчальної діяльності курсантів, як невід'ємної складової процесу підготовки фахівців.

Для цього було поставлено завдання дослідити актуальні проблеми освітньої діяльності військових фахівців з фізичного виховання (курсантів). Це

завдання вирішувалося на основі аналізу літературних джерел, сучасних досліджень цієї проблеми.

Основна частина. Навчальний процес – система організації навчально-виховної діяльності, в основі якої є органічна єдність і взаємозв'язок викладання і слухача.

Освіта обумовлюється і спрямовується її змістом, навчальною і формуючою діяльністю вчених, викладачів і передбачає самостійну роботу курсантів. Зміст освіти включає в себе види діяльності, основні з яких передбачені відповідною спеціальністю, і знання, на яких ці види діяльності базуються.

Навчальна діяльність є досить специфічним видом діяльності і має ряд особливостей. Вона становить собою і мету, і продукт навчання [2].

Навчальна діяльність складається з потреби, мотиву, цілей, підцілей, задач, підзадач, дій, операцій і результату. Саме потреби визначають всякі дії та вчинки людини, а те, ради чого здійснюється діяльність, називається мотивом. Мотив – це спонукаюча сила до діяльності. До конкретної діяльності суб'єкта, як правило, спонукає сукупність мотивів – мотивація.

Те, для чого здійснюється діяльність, є метою діяльності. Мета часто досягається не одразу, а поступово, поділяючись на ряд часткових цілей чи підцілей. При цьому кожна підціль досягається в конкретних умовах, в яких в даний момент проходить діяльність. Можна виділити три групи навчальних цілей: загальні, конструктивні та оперативні. Загальні цілі визначаються напрямом роботи системи навчання, конструктивні – фіксують те, що повинно бути сформовано у навчаємого на конкретному етапі навчання, а оперативні задаються в процесі реалізації навчальної програми [3].

Співвідношення кожної підцілі і конкретних умов її досягнення формує завдання, які виникають одне за іншим по мірі здійснення діяльності.

Вирішення завдань є механізмом здійснення діяльності. Це вирішення реалізується за допомогою дій, які, так як і діяльність, виконуються в певних умовах. Тому дії також мають свою орієнтаційну основу. Дії можуть бути складними і ділитись на дії нижчого порядку.

Дії виконуються за допомогою операцій, що є способами реалізації дії. Операції характеризують технічну сторону виконання дії. Одна і та ж дія може бути виконана за допомогою різних операцій або різними способами. Головною особливістю операцій є те, що вони мало усвідомлюються або взагалі не усвідомлюються.

Внаслідок виконання дій, передбачених діяльністю, виникає її результат. При цьому не завжди результат співпадає з бажаною метою.

Навчальна діяльність потребує постійного контролю. Контроль – це і засіб обліку знань, умінь і навичок, і систематичний цілеспрямований процес здійснення зворотнього зв'язку „курсант – викладач”, і спосіб навчання, тому що він дозволяє оцінити динаміку формування необхідних професійних умінь особистості кожного курсанта, виносячи при цьому необхідне коректування в навчальний процес [4].

Контроль бажано здійснювати в таких формах, що припускають

застосування засобів, які полегшують процес виявлення результатів перевірки, тобто такий контроль, при якому строго визначені й матеріально забезпечені рівні для всіх об'єктивні умови.

У сучасному вимогливому та швидкоплинному соціально-економічному середовищі рівень освіти, ефективність діяльності вищих навчальних закладів з фахової підготовки висококваліфікованих конкурентно-спроможних спеціалістів значною мірою залежатиме від результативності запровадження технологій навчання, що ґрунтується на нових методологічних засадах, сучасних дидактичних принципах та психолого-педагогічних технологіях, які розвивають діяльнісний підхід до навчання. Технологією, що відповідає цим вимогам є модульне навчання [5].

Модульне навчання як комбінована дидактична система може застосовуватись у різних педагогічних системах. Там, де в навчальному процесі повинні реалізовуватись вимоги індивідуалізації навчання, підвищення самостійності курсантів, надання їм дієвих знань.

Впровадження кредитно-модульної системи збагачує зміст освіти соціально-культурним досвідом, обумовлює перехід викладачів-експериментаторів до концептуальної моделі налагодження паритетної освітньої діяльності. А це, з свого боку, передбачає докорінну перебудову системи інноваційно-технологічної діяльності, яка вимагає виходу за межі змісту власного предмета.

Кредитно-модульне навчання стимулює систематичну, активну і рівномірну роботу курсанта протягом навчального часу; усуває питання, пов'язані із значною випадковістю оцінки під час складання іспиту; зникає проблема відвідування занять, тому що на кожному з них можна отримати бали; з'являється більше часу на виконання практичних та лабораторних робіт. В модульному навчанні широко застосовується об'єктивна стандартна система тестового контролю, за допомогою якого можна оцінити в якій мірі курсанти засвоїли, як різні частини предмета, так і загалом предмет [6].

Викладач дійсно оцінює курсанта за знання, вміння і навички, а не за репродуктивну пам'ять; збільшується активність курсанта, їх зацікавленість, зростає успішність у вивченні предмета.

Об'єктом кредитно-модульної технології є змістовий модуль як структурна одиниця навчального матеріалу. Кожен такий модуль завершується поточним контролем знань та одержанням суми балів – оцінки за різні види навчальної діяльності. При цьому набирається сума балів за кожний змістовий модуль – це сума балів усіх різновидів звітності з урахуванням кількості годин, відведених на вивчення конкретної теми [7].

Можно включити у пропозицію в модульній системі врахувань і будь-яку іншу форму діяльності курсантів, а не лише бали за рівень засвоєння знань. Це може бути і рівень мислення, і здатність до творчого самовираження, і його інтелектуальний потенціал, і здатність творчого вираження на практиці та інше.

Важливою ланкою в системі модульного навчання є кредитно-модульна технологія. Існує певна класифікація методів модульного навчання:

- інформаційні методи навчання (проблемна лекція, розповідь, бесіда,

консультування, демонстрація тощо);

- операційні методи навчання (алгоритми, лабораторні роботи);
- пошукові методи навчання (дискусія, ділова гра, ситуаційне завдання, «мозкова атака»);
- методи самостійного навчання (читання модуля, читання за текстом, слухання, написання реферату).

У процесі модульного навчання використовуються різні методи. Ефективність їх застосування залежить від багатьох факторів, які виникають в навчальному процесі. Так дослідниками встановлено, що у процесі модульного навчання коефіцієнт корисної дії демонстрації різко підвищується під час використання технічних засобів навчання, відеотехніки і особливо, комп'ютерної техніки.

Висока технологічність модульного навчання визначається структуризацією змісту навчання; чіткою послідовністю побудови всіх елементів дидактичної системи (мети, змісту, способів управління навчальним процесом) у формі модульної програми; варіативністю структурних організаційно-методичних одиниць.

Для глибокого засвоєння суми знань важливу роль відіграє самостійна робота курсантів над теоретичним матеріалом, самостійне оволодіння певними навичками і вміннями. Самостійна робота в навчальному процесі – дуже важливий фактор, який потребує не тільки постійної уваги, але й строгого контролю і оцінки результатів.

Основними етапами наукової організації самостійної роботи курсантів є планування, проведення та контроль.

Головна роль в управлінні самостійною роботою курсантів відводиться кафедрі. Навчальний процес, що відповідає сучасним вимогам, неможливий без цілеспрямованої систематичної самостійної роботи курсантів з електронними базами даних. Використання комп'ютерної техніки підвищує ефективність самостійної роботи курсантів за умови забезпечення сучасними комп'ютерними засобами навчання та відповідними програмними продуктами.

Висновки:

- вдосконалення навчальної діяльності курсантів являється актуальною і важливою проблемою підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання;
- навчальна діяльність курсантів – складна і певним чином структурована система, подальше вдосконалення якої можливе шляхом поглибленого вивчення і структуровання її окремих компонентів;
- вдосконалення освітньої діяльності курсантів має ґрунтуватися на сучасних новітніх технологіях навчання.

Подальші наукові дослідження з цієї проблеми можуть бути пов'язані з більш глибоким вивченням окремих компонентів структури навчальної діяльності та розробки рекомендацій щодо її вдосконалення.

Література:

1. Головка М.В. Загальні тенденції та психолого-педагогічні проблеми запровадження сучасних технологій навчання / М. В. Головка. – К. : Нові

технології навчання (науково-методичний збірник), 2001. – В.30. – С. 87-96.

2. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України / А. М. Алексюк. – К. «Либідь»: 1998. – 549 с.

3. Атанов Г.А. Деятельностный поход в обучении. / Г. А. Атанасов. – Донецк: ЕАИ-Пресс, 2001. – 160 с.

4. Белікова В.В. Контроль професійних умінь як засіб впровадження особистісно-орієнтованого навчання / В. В. Белікова – К.: Нові технології навчання (науково-методичний збірник), 2000. – В. 28. – С. 12-18.

5. Теоретико-методичні основи професійно спрямованої фізичної підготовки курсантів вищих військових навчальних закладів збройних Сил України / [ред. І. О. Бондаренко]. – Харків: Харківський університет повітряних сил ім. Ів. Кожедуба, 2012. – 46 с.

6. Наказ Міністерства освіти і науки України від 20.10.2004 р. № 812 «Про особливості впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу».

7. Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.01.2004. № 48 «Про проведення педагогічного експерименту з кредитно-модульної системи організації навчального процесу».

Стаття відправлена: 29.03.2017 р.

© Ворок С. С., Гаврилова Л. О.

ЦИТ: ua117-128

DOI: 10.21893/2415-7538.2016-05-1-128

УДК 316.6:355.23

Мальцева О. В.

СМІХОВІ ЛІКИ СМЕРТІ В РИТУАЛАХ ІНІЦІАЦІЇ

ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет»,

Маріуполь, вул. Університетська, 7, 87500

Maltseva O. V.

THE SMILING MASKS OF DEATH IN THE RITUALS OF INITIATION

Pryazovskyi State Technical University, Mariupol, St. Universitetskaya, 7, 87500

Анотація. В статті розглядається феномен сміхової поведінки під час ритуалів ініціації як своєрідна медіаторна практика, котра на різних етапах життя людини сприяє усвідомленню темпоральності людського буття взагалі, прийняттю її власної скінченності. Сміх пом'якшує «перехід» людини в новий соціальний статус, який по суті представляє собою розрив з попереднім станом і виглядає як символічна смерть. Відзначається, що сміх в ритуалах ініціації виконує численні соціальні функції: комунікативну, консолідуючу, соціалізуючу, медіаторну, терапевтичну та ін.

Ключові слова: сміх, соціальні функції сміху, смерть, ритуали ініціації.

Abstract. The article explores phenomenon initiatory rituals laughter behavior as a certain mediatorial practice which provides the awareness of human existence temporality and its acceptance at different stages of human life. Laugh softens the "transition" of a person into a new social status that basically represents a break